

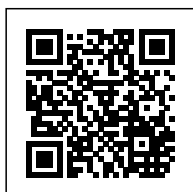

PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY
POSLANECKÁ SNĚMOVNA

VIII. volební období

1002/0

**Písemná interpelace poslance Jana Lipavského na ministryni
spravedlnosti Marii Benešovou ve věci nového bezpečnostního zákona
v Hongkongu**

Předkladatel: Lipavský Jan
Doručeno poslancům: 4. září 2020 v 12:05

Ve smyslu § 112 odst. 4 zákona č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny, předkládám poslancům následující interpelaci poslance Jana Lipavského na ministryni spravedlnosti Marii Benešovou a odpověď ministryně spravedlnosti Marie Benešové na tuto interpelaci. Poslanec požádal o zařazení uvedené odpovědi na pořad schůze Poslanecké sněmovny. Interpelace a odpověď jsou přílohami sněmovního tisku.

Radek Vondráček v. r.
předseda Poslanecké sněmovny

V Praze dne 3. září 2020

Příloha

Evidenční číslo interpelace: 1335

Poslanecký klub Pirátů

Parlament České republiky kancelář předsedy Poslanecké sněmovny	
Datum:	27-07-2020
Č.j.	RP 2020/012 488
Přílohy:	ZP

Vyřizuje: Kristýna Plašilová
asistentka poslance
Jana Lipavského
plasilovak@psp.cz
tel. 728 859 187

Naše spisová značka: #JLI 31941
Doručováno: do datové schránky 59p4qyj
Datum: 27. 07. 2020

Vážená paní
Mgr. Marie Benešová
ministryně spravedlnosti

prostřednictvím
Mgr. Radka Vondráčka
předsedy Poslanecké sněmovny
Parlamentu České republiky

odesláno do datové schránky: [bykaigw](#)

Interpelace ministryně spravedlnosti ve věci nového bezpečnostního zákona v Hongkongu

Vážená paní ministryně,

v souladu s ustanovením čl. 53 odst. 1 Ústavy České republiky a § 110 a násl. zákona č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny, se na Vás jako poslanec zvolený za Českou pirátskou stranu obracím s touto interpelací:

Obracím se na Vás v souvislosti s vnitropolitickým vývojem ve Zvláštní správní oblasti Hongkong (dále jen Hongkong) a faktem, že Čínská lidová republika přijala zákon o státní bezpečnosti pro Hongkong, který vstoupil v platnost 1. července 2020, a to v rozporu s hongkongským základním zákonem, v rozporu se zásadou „jedna země, dva systémy“ a v rozporu s mezinárodními závazky.

Je neoddiskutovatelným faktem, že přijetí nového bezpečnostního zákona má dopady na charakter vztahů České republiky a Hongkongu, které jsou upraveny řadou mezinárodních smluv či jinou formou a jdou nad rámec ujednání mezi Českou republikou a Čínskou lidovou republikou.

Obracím se na Vás s následujícími dotazy:

- V souvislosti s novým bezpečnostním zákonem a možností žádosti o vydání stíhaných osob, uvedl dne 15. července ministr zahraničních věcí Tomáš Petříček na jednání senátního Výboru pro zahraniční věci, obranu a bezpečnost, že „teoreticky by (Čína) o vydání mohla požádat. I s ohledem právě na novou legislativu, která v článku 38 právě takovou variantu předjímá. Že by i cizinci nebo lidé, kteří se z čínského pohledu dopustí činu v rozporu s tímto zákonem, mohli být žádáni o vydání do Číny“ a doplnil, že „česká strana by ale takové žádosti nevyhověla“. Nicméně je nutné dodat, že autoritářské režimy nejčastěji stíhají politické oponenty za jiné, než čisté politicky motivované akty, a to skrze vykonstruované kriminální kauzy. V takovém případě se jeví

jako daleko účinnější krok připojení se ke krokům mezinárodní komunity a vypovězení dohody o předávání osob hledaných pro trestní řízení. Budete tento krok iniciovat?

- Zpracuje Váš resort analýzu, jakým způsobem se díky novému bezpečnostnímu zákonu proměnilo právní prostředí s ohledem na do té doby uzavřené ujednání mezi Hongkongem a Českou republikou?
- Pozastavíte extradice mezi Českou republikou a Hongkongem do doby, než bude tato smlouva formálně vypovězena?
- Kolik bylo extradičních žádostí a kolik extradací bylo realizováno mezi Českou republikou a Hongkongem za posledních 5 let?

S úctou a přáním klidného léta,

Jan Lipavský
poslanec PSP ČR zvolený za Českou pirátskou stranu
místopředseda výboru pro obranu
místopředseda zahraničního výboru

Podle § 17a odst. 1 písm. b) zákona č. 120/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, je tento dokument elektronicky podepsán a jeho právní účinnost je ověřena prostřednictvím datové schránky stejně jako u dokumentů podepsaných fyzicky.

1335A

Mgr. MARIE BENEŠOVÁ
MINISTRYNĚ SPRÁVEDLNOSTI ČR

Parlament České republiky kancelář předsedy Poslanecké sněmovny	
Datum:	19 -08- 2020
Č.j. PS2020/012627	Přílohy: DP

Praha
Č.j. MSP-89/2020-MOT-J/7
Počet listů: 1
Přílohy: 1

Vážený pane předsedo,

dne 29. 7. 2020 jsem Vaším prostřednictvím obdržela písemnou interpelaci poslance Poslanecké sněmovny Jana Lipavského ze dne 27. 7. 2020, ev. č. 1335.

V příloze Vám zasílám kopii svojí odpovědi na tuto interpelaci.

S pozdravem

Přílohy: odpověď na interpelaci poslance Jana Lipavského

Vážený pan
Mgr. Radek Vondráček
předseda PS
Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR
Sněmovní 176/4
118 26 Praha 1

Mgr. Marie Benešová
Ministerstvo spravedlnosti ČR

Elektronicky podepsáno: 17.08.2020 11:52:33
T=Ministryně spravedlnosti ČR, SERIALNUMBER=P704299,
G=Marie, SN=Benešová, CN=Mgr. Marie Benešová, OU=02301,
O=Česká republika - Ministerstvo spravedlnosti,

Mgr. MARIE BENEŠOVÁ
MINISTRYNĚ SPRÁVEDLNOSTI ČR

Praha 19. srpna 2020
Č.j. MSP-89/2020-MOT-J/6
Počet listů: 3
Přílohy: -

Vážený pane poslanče,

odpovídám na Vaši písemnou interpelaci ze dne 27. 7. 2020, ev. číslo 1335, podanou ve věci dopadů přijetí nového zákona o národní bezpečnosti pro Zvláštní správní oblast Čínské lidové republiky Hongkong (dále jen „Hongkong“) na bilaterální spolupráci mezi Českou republikou a Hongkongem ve vztahu k vydávání osob do Hongkongu, resp. případné výpovědi Dohody mezi Českou republikou a Zvláštní administrativní oblastí Čínské lidové republiky Hongkong o předávání osob hledaných pro trestní řízení (dále jen „Dohoda“).

Předně mi dovoluje Vás ujistit, že Ministerstvo spravedlnosti si je vědomo závažných dopadů přijetí nového zákona o státní bezpečnosti pro Hongkong na charakter vztahů mezi Českou republikou a Hongkongem. **Na základě dále uvedených skutečností však nepovažujeme v této chvíli za důvodné iniciovat vypovězení Dohody ani pozastavení její aplikace.**

Dohoda samotná i právní řád České republiky obsahují komplexní ochranu práv osoby, o jejímž vydání je rozhodováno, a účinné mechanismy, které brání jejímu zneužívání k trestním stíháním nejen pro politické trestné činy, ale i pro obecné trestné činy, avšak vedenému z politických důvodů.

Podle článku 3 odst. 1 Dohody je podmínkou vydání oboustranná trestnost, přičemž ale jednání postihovaná podle nového zákona o národní bezpečnosti by tuto podmínku v České republice zjevně nesplňovala.

Článek 7 Dohody obsahuje důvody, pro které musí být vydání odmítnuto, to znamená, že osoba nebude předána, pokud dožádaná smluvní strana má závažné důvody domnívat se:

- a) že trestný čin, z něž je tato osoba obviněna nebo za který byla odsouzena, je trestným činem politické povahy;
- b) že žádost o předání (ač údajně podávána na základě trestného činu, pro který předání může být povoleno) byla ve skutečnosti podána pro účely trestního stíhání nebo potrestání na základě rasové příslušnosti, náboženství, národnosti, pohlaví nebo politických názorů; nebo

c) že by tato osoba, pokud by byla navrácena, mohla být poškozena při soudním řízení proti své osobě nebo potrestána, zadržena nebo omezena na své osobní svobodě z důvodů rasové příslušnosti, náboženství, národnosti, pohlaví nebo politických názorů.

Justiční orgány České republiky tyto důvody s ohledem na vnitrostátní právní úpravu podle zákona č. 104/2013 Sb., o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních“), a také na judikaturu Evropského soudu pro lidská práva i Ústavního soudu vždy v extradičních řízeních pečlivě zkoumají. Pokud by měla být osoba vydána do státu, ve kterém by jí hrozilo riziko mučení a jiného krutého či nelidského zacházení nebo riziko stíhání z politických důvodů, soudy vysloví nepřipustnost takového vydání a ministr spravedlnosti nemůže takové vydání povolit.

Osoba, která není občanem České republiky, může v České republice požádat o udělení mezinárodní ochrany. Probíhající řízení o udělení mezinárodní ochrany na území České republiky znemožňuje realizaci vydání žadatele o mezinárodní ochranu do cizího státu do doby pravomocného skončení tohoto řízení, a to včetně případného navazujícího soudního přezkumu rozhodnutí o neudělení mezinárodní ochrany. Rozhodnutí o udělení mezinárodní ochrany je poté důvodem nepřipustnosti vydání dle ust. § 91 odst. 1 písm. b) zákona o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních.

V případě vypovězení Dohody by Česká republika zůstávala ve vztahu k Hongkongu (jakožto Zvláštní autonomní oblasti Čínské lidové republiky) vázána řadou mnohostranných úmluv obsahujících extradiční doložky (např. Úmluva OSN o nadnárodním organizovaném zločinu). Tyto mezinárodní smlouvy však neobsahují komplexní úpravu důvodů pro odmítnutí vydání. Dohoda mezi Českou republikou a Hongkongem tyto mnohostranné úmluvy doplňuje (viz např. čl. 16 odst. 7 Úmluvy OSN o nadnárodním organizovaném zločinu) a Česká republika je díky Dohodě ve vztahu k Hongkongu v lepším postavení při posuzování přípustnosti vydání v jednotlivých případech, neboť může pro odmítnutí vydání využít důvody, s nimiž vyslovila souhlas sama dožadující strana.

Případné vypovězení Dohody nebude bránit hongkongským, resp. čínským orgánům v podávání extradičních žádostí, neboť vydání osoby z České republiky do ciziny není dle právního řádu České republiky podmíněno existencí mezinárodní smlouvy, ale je možné na základě ujištění o vzájemnosti. I v tomto případě tedy Dohoda výrazně zlepšuje postavení České republiky při odmítání žádostí o vydání v konkrétních případech.

Současně výpověď Dohody by znemožnila žádat o vydání pachatelů trestných činů stíhaných českými justičními orgány z Hongkongu do České republiky, neboť vydání osoby z Hongkongu do ciziny je podmíněno existencí mezinárodní smlouvy. Smyslem extradičního řízení je dovést pachatele k trestní odpovědnosti a výpovědí Dohody by došlo k omezení možností vymahatelnosti trestního práva v České republice, což by bylo v rozporu se zájmy České republiky.

Ohledně Vámi zmiňovaných kroků mezinárodní komunity spočívajících ve vypovězení mezinárodních smluv o vydávání je třeba uvést, že dle informací dostupných v relevantních veřejných sdělovacích prostředcích (webové stránky BBC, CNN a další) došlo ze strany Spojeného Království Velké Británie a Severního Irska, dalších zemí, jež jsou součástí Commonwealth, a Spojených států amerických k pozastavení platnosti těchto mezinárodních dohod, nikoliv tedy k jejich vypovězení. Velká Británie a země Commonwealth mají s Hongkongem historicky diametrálně odlišné vztahy než Česká republika.

Vývoj vnitrostátní situace v Hongkongu bude jistě předmětem dalších jednání a diskuzí příslušných orgánů Evropské Unie. Reakce zemí Evropské Unie, které mají s Hongkongem

uzavřené mezinárodní smlouvy o vydávání, na přijetí nového zákona o státní bezpečnosti pro Hongkong jsou v tuto chvíli různé. Některé země reagovaly pozastavením platnosti extradičních smluv (Německo), resp. pozastavením procesu ratifikace (Francie). Z neformálních vyjádření získaných prostřednictvím pracovních orgánů Evropské Unie vyplývá, že Nizozemsko a Portugalsko v tuto chvíli nezvažují vypovězení ani pozastavení platnosti svých smluv o vydávání uzavřených s Hongkongem. V Irsku a Finsku dle dostupných informací v současnosti probíhá posuzování těchto smluv a zvažování dalšího postupu.

K Vašemu dotazu ohledně počtu extradičních žádostí a realizovaných extradičích mezi Českou republikou a Hongkongem sděluji, že za dobu platnosti Dohody (tj. od 13. 2. 2015) Ministerstvo spravedlnosti neviduje žádnou podanou extradiční žádost mezi Českou republikou a Hongkongem, tzn. ani žádný realizovaný případ vydání osoby pro účely trestního řízení mezi Českou republikou a Hongkongem.

K Vašemu dotazu ohledně zpracování analýzy změny právního prostředí díky přijetí nového bezpečnostního zákona pro Hongkong s přihlédnutím k dosud uzavřeným ujednáním mezi Hongkongem a Českou republikou, sděluji následující - přijetí nového bezpečnostního zákona pro Hongkong se právního řádu České republiky formálně nijak nedotýká. Analýza praktické aplikace Dohody ve styku mezi Českou republikou a Hongkongem se jeví, s ohledem na skutečnost, že Dohoda nebyla dosud v praxi ani jednou aplikována, v tuto chvíli jako bezpředmětná.

S pozdravem

Vážený pan
Jan Lipavský
poslanec Poslanecké sněmovny
Parlamentu České republiky
Sněmovní 4
118 26 Praha 1